

Nr 703

Av herr **Palm**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 26, med förslag till förordning om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m.

(Lika lydande med motion nr 579 i Första kammaren)

I proposition nr 26 till riksdagen har förslag framlagts bl. a. om ändring av förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften. Enligt förslaget skall, då lagfart sökes å fastighet som tillskjutits i enlighet med lagen om avveckling av fideikommiss, stämpelavgift icke utgå.

Departementschefen uttalar i proposition (s. 37), att syftet med den föreslagna ändringen är att "underlätta en snabb avveckling av fideikommissen i den önskvärda aktiebolagsformen". Fortsättningsvis anför han emellertid:

Denna skattelättnad får betraktas som en tidsbegränsad åtgärd i syfte att påskynda aktiebolagsbildning på grundval av fideikommisssegendom. Frågan om denna speciella frihet från lagfartsstämpel torde få omprövas, då någon tids erfarenhet vunnits av fideikommissavvecklingen och den föreslagna stämpelfrihetens betydelse för bolagsbildningen i detta sammanhang.

Enligt förslaget till avvecklingslag må aktiebolagsbildning ske antingen under nuvarande innehavarens livstid eller först efter dennes död — i samband med utredning av det s. k. fideikommissboet. Det är här fråga om att ändra ett institut som funnits under mycket lång tid. På grund härav har man anledning antaga att aktiebolagsbildningen i allmänhet eller i vart fall i stor utsträckning kommer att äga rum först efter nuvarande innehavarens bortgång. Då många av de nuvarande innehavarna är unga personer, kan tidpunkten för bolagsbildningen på detta sätt komma att bli långt avlägsen. Även i det fall då den nuvarande innehavaren beslutar att redan i sin livstid ombesörja bolagsbildning, kan det bli fråga om ett ställningstagande som äger rum decennier fram i tiden.

Det ovan citerade uttalandet av departementschefen är ägnat att hos de fideikommissarier som överväger att bilda aktiebolag skapa en osäkerhetskänsla. Det förefaller som om departementschefen med sitt uttalande velat förmå fideikommissarierna att fatta raska beslut, att passa på att utnyttja friheten från lagfartsstämpel medan denna ännu står till buds.

Ett beslut om aktiebolagsbildning kan icke fattas utan att ha föregåtts av synnerligen noggranna överväganden, icke minst rörande de konsekvenser som

beslutet kan medföra när det gäller den årliga inkomst- och förmögenhets-skatten. Det skulle vara olyckligt om finansministerns uttalande skulle erhålla den tolkningen, att endast den som håller sig framme i god tid kan komma i åtnjutande av en med aktiebolagsbildningen förenad speciell förmån, och detta sedan skulle föranleda mindre välbetänkta beslut i en så viktig fråga som den föreliggande. Än mindre tillfredsställande finner jag det om farhågor i sådan riktning skulle visa sig befogade. Det bör därför enligt min mening klart ut-sägas, att friheten från lagfartsstämpel är avsedd bestå under hela avvecklings-perioden.

Även rättvisesynpunkter gör sig i detta sammanhang gällande. I samband med avvecklingen bör alla berörda fideikommissarier i princip behandlas lika. Det bör icke ifrågakomma, att de som bildar aktiebolag under den första tiden efter lagens ikraftträdande blir gynnsammare behandlade än sådana fideikommissarier som av olika orsaker önskar uppskjuta sitt ställningstagande och därvid förlitar sig på gällande rätt. När det gäller bolagsbildningar efter de nuvarande innehavarnas fränfalle, ter det sig också egendomligt att frågan om frihet från lagfartsstämpel skall vara beroende av huruvida innehavaren av-lider kort tid efter lagens ikraftträdande eller först sedan en del år förflutit.

För att stimulera fideikommissariernas intresse för aktiebolagsbildning synes det vara ändamålsenligt och konsekvent att frihet beviljas icke blott från lag-fartsstämpel utan även från stämpelavgift till de utfärdade aktiebrev. Denna stämpelavgift utgör en procent av aktiekapitalet. Då här är fråga om att bilda bolag med jämförelsevis höga aktiekapital, innebär denna stämpelavgift för intressenterna en omkostnadspost att räkna med, på samma sätt som lagfarts-stämpeln. Särskilt med hänsyn till att här är fråga icke om en frivillig bolags-bildning utan om en av fideikommissens avveckling framtvingad sådan synes billigheten kräva, att det allmänna avstår från denna pålaga liksom från lag-fartsstämpeln.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte uttala, att friheten från lagfartsstämpel är avsedd att bli bestående under hela avvecklingstiden; samt
att riksdagen måtte antaga det till propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften med den ändring att 8 § erhåller följande lydelse.

8 §.

Följande enskilda — — — nedan stadgas.

Aktiebrev i inländskt — — — behöver upprättas.

Varda aktiebrev — — — mellan beloppen.

Aktiebrev, som — — — orsaken härtill.

För aktiebrevs — — — dessa ledamöter.

Aktiebrev i bolag, vars aktiekapital helt eller delvis erlagts genom tillskott av fast egendom, som tidigare utgjort fideikommiss, är fritt från stämpel.

— — — (=propositionen)

Stockholm den 19 februari 1963

Sixten Palm
